

نگارش خلاق

(از مجموعه کتاب‌های چگونه بنویسم؟)

دکتر ویدا رحیمی نژاد

عضو هیات علمی پژوهشگاه مطالعات آموزش و پرورش،

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

انتشارات آوای نور

تهران - ۱۳۹۷

بسم الله الرحمن الرحيم

برشته	رحیمی نژاد، ویدا، ۱۳۴۱ -
عنوان و نام پدیدآور	نگارش خلاق / ویدا رحیمی نژاد
مشخصات نشر	تهران : آوای نور، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۸۴ ص
فروست	مجموعه کتاب‌های چگونه بنویسم؟
شابک	978-600-309-403-1
وضعیت فهرست نویسی	قیفا
داشت	کتابنامه: ص ۱۸۱ - ۱۸۴
رِشوع	نویندگی خلاق Creative writing
موش	نویندگی Authorship
رِشوع	داستان نویسی Fiction -- Authorship
موشوع	نویندگی -- فن
موشوع	Authorship-- Technique
رده بندی کُره	۱۳۹۷۱۲۵PN ن ۳/۸
رده بندی دیویی	۰۳/۸۰۸
شماره کتابشناسی	۵۳۸۵۰۰۵

تهران، میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید وحید نظری
پلاک ۹۹، طبقه دوم تلفن: ۶ و ۶۶۹۶۷۳۵۵ / نمابر: ۶۶۴۸۰۸۸۲

نگارش خلاق (از مجموعه کتاب‌های چگونه بنویسم؟)

مؤلف: دکتر ویدا رحیمی نژاد

ناشر: انتشارات آوای نور

صفحه‌آرا: منیر السادات حسینی

چاپ: اول ۱۳۹۷

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۳۰۹-۴۰۳-۱

قیمت ۲۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

۱۳	پیشگفتار.....
۱۷	۱. مقدمه‌ای بر نگارش خلاق: تعریف و انواع آن.....
۱۸	۱.۱. داستان بلند.....
۱۹	۱.۱.۱. فصل.....
۲۰	۱.۱.۲. طرح یا پیرنگ.....
۲۱	۱.۱.۳. زاویه دید.....
۲۲	۱.۱.۴. صحنه و صحنه‌پردازی.....
۲۲	۱.۱.۵. درون‌مایه.....
۲۳	۱.۱.۶. لحن.....
۲۴	۲. داستان کوتاه.....
۲۵	۳. داستانک.....
۲۶	۱.۳.۱. قدرت بخشش.....
۲۷	۲.۳.۱. ستجش عملکرد.....
۲۸	۳.۳.۱. خاطرات من.....
۳۳	۲. گام‌های نگارش خلاق.....
۳۵	۱.۲. گام اول: پیدا کردن ایده.....
۳۶	۱.۱.۲. مرحله اول: تهیه فهرست.....
۳۹	۲.۱.۲. مرحله دوم: تهیه یک نمودار خوشه‌ای.....
۳۹	۳.۱.۲. مرحله سوم: پژوهش.....
۴۰	۴.۱.۲. مرحله چهارم: آزادانه نوشتن.....
۴۰	۵.۱.۲. پیدا کردن ایده خوب.....

- ۴۱..... ۶.۱.۲. انسداد ذهنی نویسنده
- ۴۲..... ۷.۱.۲. دست‌یابی به ایده برای نگارش تخیلی
- ۴۳..... ۸.۱.۲. درست کردن یک فهرست
- ۴۳..... ۹.۱.۲. درست کردن یک نمودار خوشه‌ای
- ۴۴..... ۱۰.۱.۲. پژوهش کردن
- ۴۵..... ۱۱.۱.۲. نوشتن آزادانه
- ۴۶..... ۱۲.۱.۲. یادداشتن ایده برای یک نوشته تخیلی
- ۴۷..... ۱۳.۱.۲. درست کردن یک نمودار خوشه‌ای
- ۴۹..... ۱۴.۱.۲. انجم پژوهش
- ۵۰..... ۱۵.۱.۲. نوشتن آزادانه
- ۵۲..... ۱۶.۱.۲. نکته مهم در هنگام شروع نگارش
- ۵۲..... ۱۷.۱.۲. مراحل درست کردن فهرست ایده‌ها
- ۵۴..... ۲.۲. گام دوم: انتخاب ایده
- ۵۵..... ۱.۲.۲. ایده‌ها را برای نگارش خلاق انتخاب کنید
- ۵۸..... ۲.۲.۲. از نمودار خوشه‌ای انتخاب کنید
- ۵۹..... ۳.۲.۲. ایده‌های حاصل از پژوهش را انتخاب کنید
- ۶۰..... ۴.۲.۲. ایده‌های حاصل از نگارش آزادانه مورد آزمون قرار می‌دهند
- ۶۱..... ۵.۲.۲. مروری بر چگونگی انتخاب ایده برای نگارش خلاق
- ۶۴..... ۳.۲. گام سوم: طرح کلی
- ۶۴..... ۱.۳.۲. تهیه طرح کلی نگارش
- ۶۵..... ۲.۳.۲. تم‌ها
- ۶۵..... ۳.۳.۲. استفاده از کارتهای راهنما
- ۶۸..... ۵.۳.۲. ایجاد یک طرح کلی برای نگارش خلافتانه
- ۷۹..... ۶.۳.۲. افزودن مواردی به طرح کلی
- ۸۲..... ۷.۳.۲. انجام بدهید: برای نگارش خلافتانه یک طرح کلی بسازید

- ۴,۲. گام چهارم: نگارش پیش‌نویس اولیه ۸۶
- ۱,۴,۲. تنها یک پیش‌نویس اولیه ۸۶
- ۲,۴,۲. بهترین جمله شروع ۸۷
- ۳,۴,۲. سبک نگارش ۸۸
- ۴,۴,۲. سبک غیررسمی ۸۸
- ۵,۴,۲. سبک رسمی ۸۹
- ۶,۴,۲. انتخاب کلمات ۹۰
- ۷,۴,۲. صدا ۹۰
- ۸,۴,۲. ساختار جمله یا پاراگراف ۹۳
- ۹,۴,۲. چگونه بهترین سبک نگارش را انتخاب می‌کنید ۹۳
- ۱۰,۴,۲. اولین پیش‌نویس برای نگارش خلاق ۹۵
- ۱۱,۴,۲. نشان دهید، اما نگویید ۹۶
- ۱۲,۴,۲. درباره‌ی آنچه می‌دانید، بنویسید ۱۰۴
- ۱۳,۴,۲. چگونه مطلب خود را به پایان برسانیم ۱۰۶
- ۱۴,۴,۲. پیش‌نویس اولیه برای نگارش خلاق ۱۰۶
- ۵,۲. گام پنجم: بازنگری ۱۱۶
- ۲,۵,۲. یافتن اشکالات ۱۱۷
- ۳,۵,۲. رفع اشکالات ۱۱۸
- ۴,۵,۲. بهترین «جمله‌ی شروع» ۱۱۹
- ۵,۵,۲. بهترین جمله‌ی پایانی ۱۲۴
- ۶,۵,۲. بازنگری نگارش خلاقانه ۱۲۸
- ۵,۲. اولین پیش‌نویس ۱۳۱
- ۸,۵,۲. دومین پیش‌نویس ۱۳۵
- ۶,۲. ویرایش چیست؟ ۱۴۲
- ۱,۶,۲. ویرایش سبک ۱۴۳

۲,۶,۲. ویرایش نکات دستوری..... ۱۴۴

۳. داستانک ها ۱۴۹

۱,۳. نمونه شماره ۱: مثل من ۱۵۰

۳,۲. پیش نویس دوم: مثل من ۱۵۳

۳,۳. نمونه شماره ۲: تغذیه ۱۵۵

۴,۳. پیش نویس دوم: تغذیه ۱۶۰

۳. نمونه شماره ۳: آزمایش ۱۶۳

۳,۳. پیش نویس دوم: آزمایش ۱۶۵

۷,۳. نمونه شماره ۴: گرم کردن آب ۱۶۸

۸,۳. پیش نویس دوم: گرم شدن آب ۱۷۰

۹,۳. نمونه شماره ۵: نور را مشاهده کن ۱۷۳

۱۰,۳. نمونه شماره ۶: جانم و من ۱۷۵

۴. کتابنامه ۱۸۱

پیشگفتار

نگارش انواع مختلفی دارد و به صورت کلی به دو بخش نگارش تخیلی و غیر تخیلی تقسیم می‌شود.

در کتاب حاضر ابتدا به نگارش تخیلی و غیر تخیلی پرداخته شده، سپس ویژگی‌ها و انواع هر کدام ارائه شده است. در مرحله بعد عناصر داستان‌های تخیلی که شامل داستان بلند، کوتاه و داستانک است شرح داده شده است. این نکته قابل توجه است که نگارش با هر شیوه‌ای که باشد نیاز به آموزش دارد. نمی‌توان از افراد انتظار داشت که بنویسند، بدون آنکه آموزشی دیده باشند. در فصل دوم این کتاب گام‌های مختلف نگارش آموزش داده شده است.^۱ این گام‌ها شامل پیدا کردن ایده، انتخاب ایده، تهیه طرح کلی نوشته، نگارش پیش‌نویس، بازنگری و ویرایش است. نویسندگان همه این گام‌ها را برمی‌دارند. به دلیل تمرین بسیار، این گام‌ها به صورت خودکار رخ می‌دهند. این گام‌ها در کتاب حاضر از یکدیگر مجزا شده و به تفکیک به همراه تمرین‌هایی کاربردی ارائه شده‌اند. البته این نکته قابل ذکر است که در گام اول از مثالی استفاده شده است که این مثال در گام‌های بعدی تکرار و تکمیل شده است و این شائبه را در خواننده به وجود می‌آورد که یک طلب مکرراً در طول کتاب تکرار شده است. درنهایت در فصل آخر چند نمونه نگارش خلاق به همراه پیش‌نویس اول و دوم هر نمونه، ارائه داده شده است.

۱. ساختار اصلی این فصل برگرفته از کتاب گرنویل (۲۰۰۱) تحت عنوان «نگارش از ابتدا تا انتها» و همچنین از کتاب بیبا با عنوان «راهنمای استراتژی‌های معلم برای نگارش» (۲۰۰۳) است که از انگلیسی به فارسی ترجمه شده است.